

عوامل موثر در اختلالات نارسا نویسی

سحر نگاری^۱، زهرا نگاری^۲، نرگس شاوردی^۳، عاطفه نورمحمدی^۴، امیرحسین مهدی مقدم^۵

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد قوچان

^۲ دانشجوی ارشد مشاوره دانشگاه آزاد قوچان

^۳ دانشجوی کارشناسی روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد بجنورد

^۴ دانشجوی کارشناسی روانشناسی دانشگاه آزاد مشهد

^۵ دانشجوی کارشناسی رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان امام رضاع) اندیمشک (نویسنده مسئول)

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی عوامل مؤثر در اختلال نارسا نویسی است. این پژوهش به روش کیفی و توصیفی است که برای گردآوری و طبقه بندی اطلاعات آن به منابع مکتوب و مقالات معتبر در این زمینه مراجعه شده است. اختلال نارسا نویسی نوعی اختلال در زبان نوشتاری است که خود را به شکل بد خطی نشان می دهد. این اختلال بیشتر در دانش آموزان ابتدایی دیده می شود از آنجایی که کودکانی که دارای این اختلال هستند قادر به درست نویسی نیستند باید با شناخت عوامل مؤثر در ایجاد این اختلال برای درمان و حل آن کوشید. در این مقاله ابتدا تعریفی از نارسا نویسی و در ادامه به علت ها، نشانه های نارسا نویسی و... پرداخته ایم.

واژه های کلیدی: نارسا نویسی، وارونه نویسی، مشکلات نارسا نویسی، درمان نارسا نویسی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

دانش‌آموزان زیادی هستند که در نوشتن، دیکته، درست نویسی یا خط خوش مشکل دارند و برای والدین یا معلمان این سوال ایجاد می‌شود که علت چیست یا ممکن است این مسئله را به هوش و قدرت درک کودک نسبت دهند. اما بسیار مهم است که والدین و معلمان انواع اختلالات یادگیری را بشناسند تا در صورت مشاهده نشانه‌های آن، تشخیص‌گذاری غلط نداشته باشند و بتوانند به موقع به متخصص مربوطه مراجعه کنند. نوشتن یکی از راه‌های برقراری ارتباط است و مهارت در آن می‌تواند زمینه‌ساز ارتباط بهتر و کامل‌تر با دیگران باشد در جهان امروز افراد با انبوهی از اطلاعات و دانش مواجه‌اند که برای انتقال و ساماندهی آن باید از آموزش و مهارت کافی برخوردار شوند با این حال بسیاری از دانش‌آموزان رغبت و علاقه‌ای به نوشتن نشان نمی‌دهند؛ زیرا نمی‌توانند افکار خود را به روی کاغذ بیاورند. این مسئله می‌تواند در پیشرفت تحصیلی آنان تأثیر منفی داشته باشد. مشکلات دانش‌آموزان نارسانویس از اختلالات یادگیری مشهودتر است. اصطلاح نارسانویسی به اختلالی در زبان نوشتاری اطلاق می‌شود که به جنبه‌های مکانیکی و فنی مهارت نوشتن توجه دارد. این اختلال خود را به شکل بد خطی در کودکان دارای هوش متوسط که نارسایی عصبی مشخصی ندارند یا دارای نقص‌های آشکار ادراکی - حرکتی نیستند، نشان می‌دهد. علائمی که نارسانویسی را از دیگر اختلالات یادگیری جدا می‌سازد که شناخت آنها می‌تواند تأثیرات نارسانویسی را بر وضعیت شناختی و خلق فرد بیشتر مبرهن سازد. مشکل در نوشتن شکل صحیح حروف و اعداد یکی از این علائم می‌باشد گاهی به ظاهر درست می‌نویسند، اما روند نوشتن غلط است.

تعریف نارسا نویسی

نارسا نویسی اصطلاحی است که برای کودکانی که علی‌رغم داشتن هوش طبیعی بسیار بد می‌نویسند به کار می‌رود. این کودکان معمولاً آئینه نویسی یا وارونه نویسی می‌کنند یا بسیار بد خط می‌نویسند و زمانی رخ می‌دهد که مهارت‌های زبان نوشتاری نظیر هجی کردن، کاربرد دستور زبان، نقطه گذاری، سازمان دهی فکر در نگارش یا مهارت‌های عمومی در زبان نوشتاری فرد به طور بارزی از میزانی که با توجه به توانایی‌های هوشی اش پیش‌بینی می‌شود کمتر بوده و پذیرفته شده باشد که سایر شرایط معلولیت‌ساز یا تأثیرات محیطی در آن نقشی نداشته‌اند. کودک برای نوشتن باید از رشد ذهنی کافی، انگیزه و علاقه کافی برای یادگیری چگونگی نوشتن برخوردار باشد. به علاوه باید از هماهنگی بین چشم و دست، هماهنگی حرکتی، توانایی جهت‌گیری دیداری-فضایی، تشخیص دیداری، حافظه‌ی دیداری، توانایی مرتبط کردن بدن خود با فضای اطراف (تصویر ذهنی بدن)، مفهوم نوشتن از چپ به راست در خط فارسی از راست به چپ و تشخیص برتری جانبی دست برخوردار باشد. بیشترین اشکالاتی که غالباً در زبان نوشتاری پدید می‌آید در سه زمینه‌ی نوشتن یا دست خط املاء هجی کردن و بیان نوشتاری(انشاء) است. نارسا نویسی معمولاً با عدم توانایی در رونویسی، کج نویسی، راست نویسی، پر فشار نویسی، کم رنگ

نویسی و پراکنده نویسی همراه

است.(نادری و نراقی، ۱۳۸۴).

شناخت نارسا نویسی

در نارسا نویسی کودک کلمات را به درستی می شنود و به درستی می نویسد و هیچ مشکل املایی در نوشته های کودک دیده نمی شود اما آنقدر بدخط و نامرتب می نویسد که نوشته هایش به راحتی قابل خواندن نیست. اگر کسی که با دست راست می نویسد. مداد را دست چپش بگیرد و مطلبی را بنویسد به دلیل این که عضلات کوچک و بزرگ دست چپش مهارت و توانایی لازم را ندارند بسیار بد خط و درهم می نویسد. به دلیل اینکه شخص کنترل مناسبی بر مداد ندارد معمولاً خطوط عمودی را به صورت کج و زاویه دار می نویسد، دندانهای حروف را نامرتب بالا و پایین داخل هم و شکسته شکسته می نویسد. نقطه های کلمات را به صورت کوچک و بزرگ نقطه ای و خطی بالا و پایین در جای نامناسب و چسبیده به حروف می نویسد. یک کلمه را به طور کامل و روی یک خط نمی نویسد به صورتی که بعضی از حروف آن روی خط و بعضی بالا و پایین و به صورت زاویه دار می باشند. انحنا و قوس حروفی مانند ن، ق، س، ح و ... به صورت ناقص، شکسته و در هم فرو رفته می باشد. اگر بخواهید درک بهتری از آن داشته باشید کافی است با دست مخالف خود متنی را به صورت بسیار تند روی کاغذ بنویسید. اصطلاح نارسا نویسی همان بد خط نویسی زیاد یا در اصطلاح عامیانه خرچنگ قورباغه نوشتن است. یکی از نکاتی که کودکان پیش از ورود به مدرسه باید به درستی یاد بگیرند این است که هنگام نوشتن مداد را به درستی در دست بگیرند. درست روی صندلی بنشینند. دفتر را به درستی جلوی خود قرار دهند و با فشار و زاویه ی مناسب روی کاغذ بنویسند. معمولاً این مهارت خواندن به شیوه های درست و علمی به کودکان آموزش داده نمی شود و کودکان به هر روشی که خودش می پسندد مداد را در دست می گیرد و می نویسد. (نادری و نراقی، ۱۳۹۴).

وارونه نویسی

برخی از کودکان به هنگام نوشتن دیکته واژه ها را صحیح اما به شکل وارونه مینویسند. این مشکل بیشتر در دوره ی پیش دبستانی و کلاس اول دیده میشود. وارونه نوشتن حروف برای کودکان کاملاً طبیعی است و مورد نگران کننده ای در رابطه با آن وجود ندارد. کودکان در سن ۱ تا ۳ سالگی درک سه بعدی از فضا ندارند، به بیان دیگر آنها متوجه این موضوع نمیشوند که اگر جهت یک حرف را عوض کنیم آن حرف تبدیل به چیزی کاملاً متفاوت میشود. یک فنجان حتی اگر آن را وارونه کنیم در نهایت یک فنجان است، این عمل برای کتاب هم همین طور است. از نگاه کودک حرف ط همان ط باقی میماند حتی اگر آن را از سمت جلو، پشت، بالا و یا پایین نگاه کنیم. توانایی کودکان متفاوت است آنها در سنین پایین از دید خودشان به مسائل نگاه میکنند. لازم به ذکر است که وقتی صحبت از مهارت نوشتاری کودکان در این سن به میان می آید، محدوده وسیعی را در برمیگیرد، برای درمان این اختلال والدین باید به کودک در حل تمریناتش کمک کنند. آنها باید تمرینات را طوری با کودک انجام دهند که برایش لذت بخش باشد اما اگر به یک مشق یا کاری دشوار تبدیل شود کودک احساس میکند تحت فشار است. (شیرمحمدی، ۱۳۹۶).

ویژگی های دانش آموزان مبتلا به نارسا نویسی

دانش آموزان مبتلا به نارسا نویسی ممکن است یکی یا همه موارد زیر را در عملکرد نوشتن از خود نشان دهند:

- ۱- بد نوشتن شکل حروف یا به اصطلاح خرچنگ قورباغه نویسی.
- ۲- حروفی که یا خیلی بزرگ اند یا خیلی کوچک، یا یکنواخت نیستند، یعنی بعضی را خیلی بزرگ و بعضی را خیلی کوچک می نویسند.
- ۳- بالا یا پائین خط نوشتن در مواردی که حروف باید روی خط نوشته شوند.
- ۴- نوشتن کلمات به صورت شلوغ و فشرده (به هم چسبیده).
- ۵- فاصله زیاد انداختن بین کلمات یا هجاها یا یکنواخت نبودن این فاصله ها.
- ۶- زاویه دار نوشتن حروف یا زاویه ندادن در مواردی که باید زاویه داده شود.
- ۷- عدم روانی در نوشتن.
- ۸- کند نویسی، در مواردی که لازم است تند نوشته شود، مثل دیکته نویسی. (کریمی، ۱۳۸۷).

خطاهای نارسا نویسی

- ۱ - کج نویسی بیش از حد
- ۲- راست نویسی بیش از حد
- ۳- پر فشار نوشتن
- ۴- نامرتب نویسی
- ۵- فاصله گذاری بیش از حد
- ۶- زاویه دار نویسی بیش از حد

- ۱- علل کج نویسی بیش از حد: الف. بسیار نزدیک بودن بازو به بدن ب. دور بودن خیلی زیاد نوک قلم از انگشتان ج. درست نبودن جهت حرکت قلم د. بسیار سفت گرفتن شست.
- ۲- علل راست نویسی بیش از حد: الف. بسیار دور بودن بازو از بدن ب. هدایت قلم به تنهایی توسط انگشت سبابه ج. ناصحیح بودن جهت کاغذ.
- ۳- علل پر فشار نوشتن: الف. فشار دادن بیش از حد انگشت سبابه ب. استفاده از قلم نامناسب ج. نازک بودن بیش از حد قلم.

۴- علل نامرتب نویسی: الف. نبودن آزادی حرکت ب. حرکت بیش از حد کند دست ج. محکم گرفتن قلم د. نادرست یا ناراحت بودن وضعیت.

۵- علل فاصله گذاری بیش از حد: الف. پیشرفت بیش از حد سریع قلم به سمت چپ ب. حرکت بیش از حد و سریع جانبی

۶. علل زاویه دار نویسی بیش از حد: الف. بیش از حد شل نگه داشتن قلم ب. حرکت بیش از حد کند قلم. (مهملی مقدم و همکاران، ۱۴۰۱).

مشکلات افراد نارسا نویس

الف) دست خط ب) هجی کردن ج) انشا

الف) دشواری های دستخط: اگرچه حتی بهترین دانش آموزان نیز ممکن است در دست خط مشکل داشته باشند، ولی این مشکل در دانش آموزان ناتوان در یادگیری شدیدتر است. تولیدات نوشتاری آنها گاهی اوقات خوانا نیست و در بعضی زمان ها این کودکان بسیار آهسته می نویسند. دشواری های دستخط شامل بد شکلی حروف، فاصله گذاری نامناسب چه افقی و چه عمودی و کند نوشتن بیش از حد است. هر شخصی ممکن است گاهی وقت ها بد بنویسد، اما برخی از دانش آموزان به اندازه ای بد می نویسند که فهمیدن آنچه نوشته اند، دشوار می شود. همچنین برخی از این افراد به قدری کند و با زحمت می نویسند که انگار حروف را نقاشی می کنند. کند نویسی احتمالاً تاثیر های منفی بر عملکرد فرد در سایر مهارت های بیان نوشتاری خواهد گذاشت. گاهی اوقات این دانش آموزان حروف را برعکس یا جابجا می نویسند که به آن خطای وارونه نویسی می گویند. (هالاها و همکاران، ۱۳۹۰). دشواری دستخط ممکن است منعکس کننده ی دشواری های زیربنایی دیگری باشد. دستخط بد ممکن است بازتابی از دشواری های حرکتی ظریف باشد، بدین معنی که کودک قادر نباشد جنبش های حرکتی لازم برای نوشتن یا رونویسی کردن از روی حروف یا شکل های نوشتاری را به روشی مفید انجام دهد. دانش آموز ممکن است قادر نباشد درون داد اطلاعات دیداری را به برون داد جنبش های ظریف حرکتی تبدیل کند، یا ممکن است در فعالیت هایی که مستلزم دآوری های حرکتی و فضایی است، دشواری داشته باشد. (لرنر، ۱۳۸۴).

ب) دشواری های هجی کردن: هجی کردن می تواند به علت اشکال در درک همخوانی بین حروف و اصوات با مشکل جدی مواجه باشد. هجی کردن کاری سخت و پیچیده است که نیازمند تلفیقی از دانش، واج شناختی و درست نویسی است. تحلیل هجی کردن های بد نشان می دهد که بیشتر خطاها از نظر واج شناختی قابل قبول هستند، در وسط کلمه رخ می دهند، و تغییر در یک واج را شامل می شوند. افرادی که در هجی کردن دشواری دارند معمولاً در بخش کردن کلمه ها و هجاها به صداها و شکل نوشتاری اشان مشکل دارند. به نظر می رسد این افراد در حروف بی صدایی که پشت سر هم قرار می گیرند دشواری داشته باشند، و نسبت به همسالانشان کلمه های کمتری را به درستی هجی کنند، حتی زمانی که تفاوت های بهره ی هوشی نیز در نظر گرفته می شود. (هالاها و همکاران، ۱۳۹۰).

ج) دشواری در انشا: علاوه بر اشکال در حوزه های دست خط و هجی کردن، این کودکان غالباً مشکلاتی در حوزه ی ترکیب دارند (احدی و کاکاوند، ۱۳۸۲). افراد با نارسایی های ویژه ی یادگیری ممکن است در برقراری ارتباط از طریق نوشتن دارای

دشواری باشند. نوشته های این افراد پر از غلط های املائی و نشانه های سجاوندی، عدم رعایت حروف بزرگ و کوچک، و خطاهای نگارشی و دستوری است. نوشته های آن ها مختصر، سازمان نیافته و از نظر بسط فکری و نظری ضعیف است. (لرنر، ۱۳۸۴). افرادی که در انشاء دشواری دارند، غالباً فاقد مهارت های مؤثر برای تجدید نظر و اصلاح نوشته هایشان هستند. این افراد در بخش خزانه ی واژگان، پرورش موضوع و نیز استفاده از واژه ها، سبک و مهارت کلی نوشتن، نمره ی پایین می گیرند؛ از ساختارهای جمله ای محدود استفاده می کنند و در خلق شخصیت های داستانی، فضای داستانی، و توصیف یک تعارض حل شده در داستان هایشان دشواری دارند. در واقع این افراد احتمالاً هم در زمینه ی سبک ادبی برای مثال، دستور زبان و هم در بیشتر جنبه های مهم تر انشاء یعنی محتوا مشکل دارند. (هالاها و همکاران، ۱۳۹۰).

عوامل مؤثر در ایجاد نارسا نویسی

۱. آسیب مغزی: برخی کودکان به علت کارکرد ناقص بخشی از نیمکره چپ مغز که مربوط به حافظه ی دیداری کلمات است با مشکلات نوشتاری روبرو هستند. نقص در کارکرد مغز، علت مشخص ندارد اما صدمات وارده در حین تولد مثل ضربه، تصادف و... ممکن است باعث این ناهنجاری ها شود.

۲. پردازش اطلاعات: میزان توجه، حافظه و توانایی رمزگشایی از جمله عواملی محسوب می شوند که در گرفتن و تبدیل اطلاعات لازم برای نوشتن حائز اهمیت است.

۳. تاخیر رشدی: تاخیر در رشد قسمت های مختلف دستگاه عصبی مرکزی، رشد مهارت های نوشتاری را تحت تاثیر قرار میدهد.

۴. نقص دیداری: اگر بینایی کودک ضعیف باشد عمل نوشتن برای کودک سخت میشود.

۵. وضعیت نشستن: برخی کودکان هنگام نوشتن وضعیت نامناسبی به بدن خود می دهند و یا وضعیت قراردادن کاغذ در جلوی روی فرد به صورت خیلی کج یا کاملاً عمودی است.

۶. چپ دستی: چپ دستی نیز به نوع خود مانع دیگری در نوشتن محسوب می شود، به طور مثال زمانی که کودک چپ دست در کنار سایر هم کلاسی هایش می نشیند اگر در جای صحیح قرار نگیرد، ممکن است مرتباً به آرنج فردی که در کنارش نشسته برخورد کند و در نتیجه نوشتنش به صورت درهم برهم میشود.

۷. اختلال حرکتی: کودک هماهنگی حرکتی ضعیفی را از خود نشان می دهد، این کودکان در استفاده از دست هایشان برای فعالیت هایی که مستلزم تنظیم ظریف حرکتی است با مشکل مواجه می شوند.

۸. عوامل محیطی: مانند طبقات اجتماعی، اندازه ی خانواده، دو زبانه بودن، شیوه ی فرزند پروری والدین، محرومیت اقتصادی، سطح تحصیلات والدین و عوامل انگیزش می تواند به طور کلی با پیشرفت تحصیلی در دروسی که به مهارت نوشتن متکی است در ارتباط باشند.

۹. عوامل رفتاری، پیش فعالی، حواس پرتی و بی توجهی از جمله رفتار هایی است که باعث بروز مشکلات نوشتاری و یا تداوم آن می گردد. (شیرمحمدی، ۱۳۹۶).

راهبرد های آموزشی برای حل مشکلات نارسا نویسی:

۱. تمرین های روی تابلو: این تمرین ها ورزیدگی لازم را پیش از شروع به آموزش نوشتن به وجود می آورد. دایره، خطوط، اشکال هندسی، حروف و اعداد را میتوان با حرکات آزاد و گسترده ی دست و به کار گیری عضلات شانه، بازو، دست ها و انگشتان روی تابلو طراحی کرد.

۲. نوشتن با روان نویس: روان نویسی در اختیار دانش آموز قرار دهید تا خطوطی به دلخواه رسم کند.

۳. گچ نرم و مناسب: با در اختیار گذاشتن گچ نرم و مناسب این اجازه را به دانش آموز بدهید تا بر روی تخته سیاه نقاشی کند.

۴. پرورش حرکات نوشتن با دیگر وسایل: نقاشی انگشتی، با نوشتن روی سینی خاکستر یا روی طبق ماسه در جهت حرکات مربوط به نوشتن

تمرین مطلوبی است. با قلم نقاشی میتوان برای طراحی اشکال حروف و اعداد استفاده کرد.

۵. حالت: حالت کودک برای نوشتن باید به گونه ای باشد که پاهایش با زمین تماس داشته باشد و بتواند هر دو ساعد خود را روی میز قرار دهد او باید بتواند روی صندلی کاملا راحت بنشیند.

۶. گرفتن مداد: باید شیوه ی صحیح دست گرفتن مداد را به دانش آموز یاد داد به گونه ای که مداد را بین انگشت شست و انگشت وسط بگیرد و انگشت اشاره را روی مداد قرار دهد. همچنین مداد باید از بالای قسمت تراشیده شده گرفته شود، نباید از مداد های کوتاه استفاده کرد به این علت که در درست گرفتن آن و نوشتن اختلال ایجاد میکند.

۷. نقطه چین: طرح های ساده ای از اشکال متفاوت رسم کنید و فرم نقطه های هر طرحی را مقابل خودش نیز رسم کنید و از کودک بخواهید به کمک آن نقطه ها طرح ها را کامل کند.

۸. دو نوار موازی را با فاصله ی مناسب به کاغذ بچسبانید واز کودک بخواهید بین آن دو نوار بنویسد.

۹. ناقص نوشتن حروف و کلمات: اعداد و حروف و کلمات را به صورت کامل بنویسید و در کنار آنها اعداد و کلمات را به صورت ناقص بنویسید و از دانش آموز بخواهید آنها را کامل کند.

۱۰. تقویت هماهنگی: چشم با دست با روش هایی مانند در حلقه انداختن توپ، پیچاندن نخ دور قرقره و بازی. (تبریزی، ۱۳۹۴).

درمان نارسا نویسی

گفتن این مطلب که علت مشکل دانش آموز نارسا نویسی است مشکلی را حل نمی کند بلکه باید چگونگی خطاهای نارسا نویسی را مشخص کرد و سپس علت یا علل آن خطاها را شناخت و سرانجام با توجه به آن علل برای ترمیم و درمان طراحی و اقدام نمود. برای ترمیم و درمان نارسا نویسی باید اقدامات زیر را انجام داد:

- ۱- روان نویسی در اختیار دانش آموز قرار دهید تا خطوطی به دلخواه رسم کند.
 - ۲- یک وایت برد کوچک و قابل حمل در اختیار کودک قرار دهید تا به دلخواه روی آن نقاشی کند یا خطوطی رسم نماید.
 - ۳- گچ نرم و مناسب در اختیار دانش آموز قرار دهید تا به دلخواه روی تخته سیاه خط بکشد و نقاشی کند.
 - ۴- به وضعیت نشستن کودک هنگامی که تکالیف نوشتنی خویش را انجام می دهد توجه کرده و آن را اصلاح کنید. او باید بتواند روی صندلی کاملا راحت بنشیند. ارتفاع میز تحریر باید با صندلی و با قد کودک تناسب داشته باشد به گونه ای که بتواند هر دو ساعد خود را به راحتی روی میز قرار دهد.
 - ۵- کاغذ یا دفتری که در آن می نویسد تقریبا راست باشد، بدین معنی که لبه ی کاغذ با لبه پایین میز تحریر، زاویه ای حدود ۱۵ درجه داشته باشد.
 - ۶- نحوه ی در دست گرفتن مداد درست باشد. مداد باید بین انگشت شست و انگشت اشاره قرار گرفته و از بالای قسمت تراشیده شده گرفته شود.
 - ۷- در صورتی که انگشتان و عضلات کوچک و بزرگ، دست ضعیف یا خیلی کوچک هستند مدادهای ضخیم تر را بهتر در دست می گیرند اما چون برای گرفتن مداد از ۳ یا ۴ انگشت استفاده می کنند ممکن است به این وضعیت عادت کنند و پس از رشد و تقویت انگشتان نیز برای نوشتن از چند انگشت استفاده کنند. بنابراین اگر برای این افراد در ابتدا از مدادهای ضخیم تر استفاده می شود. اما تدریجا باید از مدادهای نازک تر استفاده شود تا به جای تطبیق شرایط با فرد او توانایی تطبیق با شرایط را ایجاد کند. برای تقویت عضلات کوچک و بزرگ دست فعالیت های زیر پیشنهاد می شود:
- الف) خمیر بازی در اختیار کودک قرار دهید تا با آن بازی کرده و چیزهایی مثل دیگ، بشقاب، آدم و امثال آن درست کند. برای ساختن خمیر بازی یک واحد نمک، چهار واحد آرد گندم، یک دهم واحد روغن و به اندازه کافی آب را به هم زده و ماساژ دهید. خمیر نباید چسبنده باشد اگر چسبنده بوده به آن مقداری آرد و نمک اضافه کنید. برای این که خمیر رنگی بسازید می توانید از آبی که از جوشاندن پوست انار یا از جوشاندن سبزی و امثال آن رنگی می شود استفاده کرده و از رنگ های شیمیایی زیان آور استفاده نکنید.
- ب) از کودک بخواهید کاغذهای باطله یا کاغذ روزنامه را با دست هایش مچاله کند. بهتر است این فعالیت را بیشتر با دستی انجام دهد که با آن می نویسد.
- پ) از کودک بخواهید کاغذهای باطله را فیچی کند بهتر است برای پیشگیری از خطر فیچی نوک تیز از فیچی نوک پهن استفاده نماید.

ت) از او بخواهید تا زیپ دکمه های لباس و بند کفش خودش را باز و بسته کند.

ث) از او بخواهید هر کدام از انگشتان دستش را که شما به آن اشاره می کنید حرکت دهد. سعی کنید همه ی انگشتان را در نظر بگیرید یعنی کودک بتواند همه ی آنها را یکی یکی حرکت دهد.

ج) از او بخواهید روی محلی که ماسه یا خاک نرم وجود دارد به کمک یک چوب خطوطی رسم کند.

چ) تعدادی پیچ و مهره و قفل و کلید در اختیارش قرار دهید تا آنها را باز و بسته کند.

ح) مقداری گل رس تمیز در اختیارش قرار دهید تا با آن بازی کند او می تواند با استفاده از گل رس، چیزهای مختلفی مانند بشقاب، کاسه و انواع آن را بسازد.

۸- یک سری خط های موازی با فاصله های کم و زیاد رسم کنید و از دانش آموز بخواهید تا وسط هر دو خط موازی یک خط راست رسم کند.

۹- از دانش آموز بخواهید شکل های نقطه چین را پر کند.

۱۰- می توانید از دانش آموز بخواهید انگشتش را به آبرنگ یا رنگ پلاستیک آغشته کرده سپس با آن هر شکلی را که می خواهد روی موزائیک ها رسم کند.

۱۱- یک سری شکل هندسی رسم کرده و در کنار آن همان شکل را به صورت نقطه چین بکشید. سپس از کودک بخواهید نقطه چینها را به هم متصل و در نتیجه شکل را به طور کامل رسم نماید.

۱۲- ابتدا اعداد و حروف و کلمات را به صورت کامل بنویسید و سپس در کنار آن همان اعداد و کلمات را به صورت ناقص بنویسید و از کودک بخواهید آنها را کامل کند

۱۳- دو نوار موازی را با فاصله ی مناسب به کاغذ بچسبانید و از کودک بخواهید بین آن دو نوار بنویسد. (فهمیم، ۱۳۹۴).

نتیجه گیری

اختلال نارسا نویسی یکی از رایج ترین اختلالات یادگیری در دانش آموزان است که به مشکلات در مهارت های نوشتاری مربوط می شود. اغلب دانش آموزانی که دچار این اختلال هستند دست خط های نا مرتبی دارند، کلمات را به صورت مبهم و ناخوانا می نویسند و در دیکته نویسی نیز ضعیف عمل می کنند. طبق تحقیقات به عمل آمده، حدود ۷ تا ۱۵ درصد دانش آموزان از اختلال نارسا نویسی رنج می برند. به همین دلیل بسیار ضروری است که معلمان با این اختلال و نحوی حمایت از این دانش آموزان بیشتر آشنا شوند. یکی از اهداف اصلی آموزش ابتدایی، فرا گرفتن خواندن و نوشتن است و ممکن است کودکان به دلایل مختلف درجاتی از مشکل در نوشتن را بروز بدهند. اما اگر این مشکلات شدید و پایدار باشند و به تکرار و تمرین پاسخ مثبتی نشان ندهند، می توان به وجود اختلال در نوشتن شک کرد. در این مقاله نارسا نویسی را مورد بررسی قرار دادیم و به علل، ویژگی ها، مشکلات، راه های تشخیص و درمان آن پرداختیم.

منابع

- احدی، حسن و علیرضا کاکاوند (۱۳۸۲). اختلال های یادگیری (از نظریه تا عمل). نشر ارسباران. تهران.
- تبریزی، مصطفی؛ تبریزی، نرگس و تبریزی، علیرضا (۱۳۹۴). درمان اختلالات دیکته نویسی. انتشارات فراروان.
- شیرمحمدی، سمیرا؛ کلیشادی، رویا؛ حاجی آقاچونی، زهرا و امیدی، آذر (۱۳۹۶). بررسی علل و راهکارهای درمانی اختلال نوشتن: نارسا نویسی، قرینه نویسی و وارونه نویسی
- فهیم، هاجر (۱۳۹۴). نارسا نویسی در بین دانش آموزان دختر و پسر شهرستان جاسک در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳. دوره ۲. ص ۸۵۲-۸۵۶.
- کریمی، یوسف (۱۳۸۷). اختلالات یادگیری مسایل نظری و عملی به انضمام مطالعات موردی نمونه. چاپ ششم، نشر ساوالان.
- لرنر، ژانت (۱۳۸۴). ناتوانایی های یادگیری: نظریه ها، تشخیص و راهبردهای تدریس. ترجمه: عصمت دانش. نشر دانشگاه شهید بهشتی. تهران.
- مهدی مقدم، امیرحسین؛ نورآبادی، سحر؛ گرمایی، حانیه و مهدی مقدم، حدیث (۱۴۰۱). اختلالات رایج در یادگیری. انتشارات: نوروزی.
- نادری، عزت الله و سیف نراقی، مریم (۱۳۸۴). روانشناسی و آموزشی کودکان استثنایی. انتشارات: ارسباران.
- نادری، عزت الله و سیف نراقی، مریم (۱۳۹۴). اختلالات یادگیری: تاریخچه، تعریف، گروه بندی، مراحل تشخیص، روش های آموزش و نمونه های بالینی. انتشارات: امیر کبیر.
- هالاها، دانیل پی، لوید، جان و، کافمن، جیمز ام، ویس، مارگارت پی، مارتینز، الیزابت ای (۱۳۹۰). اختلال های یادگیری (مبانی، ویژگی ها و تدریس موثر). ترجمه ی حمید علیزاده؛ قربان همتی عملمدارلو؛ صدیقه رضایی دهنوی و ستاره شجاعی. نشر ارسباران، تهران.